

**MENSELIJK
EERLIJK
DUURZAAM**

STEM

GROENLINKS

**GROENLINKS WERKT VOOR
ECHT-SUSTEREN**

VOORWOORD

GroenLinks heeft in de afgelopen periode deel uitgemaakt van de coalitie. Dat heeft bijgedragen aan vele positieve veranderingen. Van oudsher typisch GroenLinkse standpunten over duurzaamheid, armoede of groen zien we nu ook bij andere partijen terug.

Om deze leidende rol te behouden hebben we de ambities voor de komende periode opgeschroefd. Zodat we aantrekkelijk blijven voor iedereen die een mens- & diervriendelijke, gezonde en leefbare gemeente wil. In dit verkiezingsprogramma beschrijven we hoe de gemeente bestuurd gaat worden als het aan GroenLinks ligt.

MENSELIJK, EERLIJK EN DUURZAAM.

Met hartelijke groet,

Thijs Wetemans,
Lijsttrekker GroenLinks Echt-Susteren

**GELUKKIGE BURGERS
KUN JE NIET BESTELLEN**

1 #LEEFBAREGEMEENTE

IEDEREEN MOET FATSOENLIJK KUNNEN WONEN, OOK INWONERS MET EEN KLEINE BEURS, OUDEREN EN STARTERS.

De gemeente moet hier actiever gaan optreden. Verbouwen boven bouwen en inbreiden boven uitbreiden zodat de buitengebieden worden gespaard, minder aantrekkelijke locaties worden opgeknapt en buurten niet eenzijdig zijn samengesteld. Woningen splitsen en gedeeld wonen worden aangemoedigd. Kwaliteit van leven is ook fysieke, geestelijke en financiële gezondheid. De gemeente zet zich in voor leefbaarheid in de buurt maar kan burgerinitiatieven nog beter ondersteunen. Preventie, vroegsignalering en werken vanuit vertrouwen zijn belangrijk; er zijn leerzame ervaringen elders. Bewegen wordt bevorderd. Fietsen is, naast recreatief, ook een duurzame en gezonde vervoerwijze. We geven fietsers en voetgangers op meer plaatsen voorrang boven gemotoriseerd verkeer. Een hond helpt bewegen en ontmoeten; daar past geen belasting bij.

WAT GAAN WE DOEN?

1. Kopers van woningen krijgen de plicht er ook zelf (of 1e graad familie) te wonen.
2. We stimuleren splitsen van grote woningen, tiny houses, wonen in groepen of met mantelzorg, waarbij we misbruik tegengaan.
3. We zetten in op gezonde voeding, gezond bewegen en preventie verslavende middelen.
4. Er wordt een "maatjes" netwerk voor gezamenlijke activiteiten opgezet.
5. We hebben oog voor laaggeletterden en eenzamen.
6. Maatschappelijke organisaties en vrijwilligers moeten eenvoudiger gevonden kunnen worden.
7. We stellen een Fietsburgemeester aan voor een periode van minimaal drie jaar.

VAN WANTROUWEN

NAAR VERTROUWEN

2 #EERLIJKEGEMEENTE

EERLIJK IS NIET VANZELSPREKEND: DE GEMEENTE STELT REGELS VAST OM ONGEWENSTE ONGELIJKHEID TEGEN TE GAAN.

Dan moet die overheid zelf ook toegankelijk, laagdrempelig en behulpzaam zijn. We geloven in burgerfora en het recht om de gemeente uit te dagen als je denkt dat iets beter of goedkoper kan ("right to challenge"). Eerlijk is ook bij aanvragen voor WMO-ondersteuning een beroep doen op hoge inkomens en minimabeleid baseren op leerzame ervaringen in andere gemeenten.

WAT GAAN WE DOEN?

1. Bekendmakingen uitvoerder terug in 't Waekblaad met meer informatie op de website.
2. Leerzame ervaringen met minimabeleid inventariseren en zo mogelijk toepassen in Echt-Susteren.
3. Participatie van inwoners vergroten, onder andere door een pilot met een burgerforum en het organiseren van jongereninspraak.
4. Right to Challenge inzetten om inwoners vertrouwen en zeggenschap te geven.
5. Hondenbelasting afschaffen.
6. Een sociale boekhouder introduceren die inwoners de weg wijst in het doolhof van regelingen.
7. In de Adviesraad Sociaal Domein moeten minimaal twee 'ervaringsdeskundigen minima' deelnemen.
8. De RUD-NML (Regionale Uitvoeringsdienst Noord - en Midden-Limburg) moet slagvaardiger worden op het gebied van toezicht en handhaving, voornamelijk op het gebied van milieu.

WATEROVERLAST EN DROOGTE

ZIJN TWEE KANTEN

VAN DEZELFDE MEDAILLE

3 #GROENEGEMEENTE

GROEN IS NOODZAKELIJK OM GEZOND TE BLIJVEN.

Biodiversiteit is essentieel voor ons voortbestaan. Groen gaat niet alleen over het buitengebied maar ook over de kernen. De verstening van de bebouwde kom verergert het effect van de toenemende extremen in het weer. Groen helpt zowel tegen extreme hitte als wateroverlast. GroenLinks pleit voor meer bloemen, meer insecten, meer vogels en meer (volgroeide!) bomen.

Onze gemeente verpacht een flink oppervlak zonder veel regels. In de voorbeeldfunctie die de gemeente heeft past het om het gebruik van deze gronden aan regels te binden. Tegelijk willen we boeren die aan natuurbeheer doen daar ook voor belonen.

WAT GAAN WE DOEN?

1. Vergroening van tuinen bevorderen.
2. Een groener straatbeeld scheppen.
3. Ecologisch bermbeheer toepassen.
4. De natuurwaarde van pachtgronden verhogen door elk jaar 2% om te zetten naar natuur of diervriendelijke kringlooplandbouw.
5. Voor gemeentelijke pachtgronden komt een verbod op het gebruik van glyfosaat en nicotinoïden.
6. De gemeente verbiedt de jacht op haar gronden en ontmoedigt het op gronden waarvan zij geen eigenaar is.
7. We zorgen met spoed voor de wijziging van bestemmingsplannen om nieuwe of uitbreiding van megastallen onmogelijk te maken.

MINDER ROMMEL
MEER GEZONDHEID!

4 #DUURZAMEGEMEENTE

DE LINEAIRE ECONOMIE IS ONHOUDBAAR.

De gemeente helpt inwoners en bedrijven op weg naar circulariteit. Geen dwang, wel advies en ondersteuning. Voor boeren die kringlooplandbouw willen bedrijven en respectvol met dieren omgaan. Voor inwoners die netjes van hun overbodige of kapotte spullen willen afkomen. Voor bedrijven die meer circulair willen worden. Voor iedereen die een alternatief voor de (eigen) auto wil.

De energietransitie is onontkoombaar maar niet eenvoudig en moet betaalbaar blijven. Energiebesparing krijgt meer aandacht, met name bij bedrijven. We streven naar zoveel als mogelijk 'zon-op-dak'. Zonneparken en windmolens worden alleen toegestaan als inwoners daar zelf voordeel van hebben. Energiearmoede is gewoon armoede maar daar gaan we wel extra scherp op letten, bijvoorbeeld door de afspraken met woningcorporaties te toetsen op realisatie van die afspraken.

Ruimte is schaars en zal zoveel mogelijk dubbel gebruikt moeten worden. Zo kan een zonnepark tegelijk een landbouw- of groenfunctie hebben. Groene daken dragen bij aan biodiversiteit en reguleren warmte en verdamping van water. De beoogde truckparking bij de A2 kan worden gecombineerd met een zonnepark. Parkeervakken worden ingericht met halfopen bestrating.

In dit alles geeft de gemeente steeds het goede voorbeeld.

WAT GAAN WE DOEN?

1. Transitie naar 30kg restafval in 2025 doorzetten en circulariteit bevorderen.
2. Diervriendelijk boeren bevorderen (geen nieuwe of uitbreiding van bestaande megastallen) met aandacht voor streekproducten (Cittaslow), thuisverkoop en voedselbossen.
3. Echt-Susteren verduurzaamt haar eigen wagenpark naar emissieloze voertuigen.
4. Zorgen dat de energietransitie betaalbaar blijft en inwoners er zelf belang bij hebben.
5. Deelauto's stimuleren.
6. Echt-Susteren verkent de opslag van duurzame energie door facilitering en eigen pilots.
7. Duurzaamheid een harde randvoorwaarde voor de gemeente maken, bv. bij inkoop.
8. Gezonde voeding bevorderen.
9. Echt-Susteren sluit zich aan bij het Schone Lucht Akkoord.
10. In de gemeente Echt-Susteren wordt een waterstoftankstation gerealiseerd. We zien knooppunt Het Vonderen als ideale locatie.

KUNST VERRIJKT JE LEVEN

EN VERBINDT

5 #CULTURELEGEMEENTE

MUZIEK, THEATER, BEELDEND KUNST EN FOTOGRAFIE VERRIJKEN ONS LEVEN.

Ook het verleden verdient alle aandacht, wat nog resteert willen we zoveel mogelijk behouden. Onze gemeente heeft een rijk verenigingsleven met een sterk accent op harmonieën, fanfares en schutterijen. Er is de afgelopen jaren veel gebeurd qua voorzieningen: de zaal aan de Plats en een grotere zaal in het Connect College. Maar bruisen doet het (nog) niet, er zijn weinig nieuwe initiatieven. GroenLinks wil nieuwe initiatieven opzoeken bij bestaande en mogelijk nieuwe partijen. Extra aandacht vragen we voor jongerencultuur.

WAT GAAN WE DOEN?

1. Subsidieregelingen toegankelijker maken voor brede kunst & cultuur.
2. CKV-leerlingen van het Connect College actief betrekken.
3. Aandacht vragen voor digitale kunst.
4. Kunst in de openbare ruimte bevorderen, bij voorkeur gemaakt door lokale kunstenaars.
5. Lokale geschiedenis en cultuurhistorie beter zichtbaar maken (bv. met borden).
6. Jaarlijkse expositie van lokale kunstenaars in het gemeentehuis organiseren.
7. De gemeente draagt bij aan kosten voor creatieve cursussen die minima willen volgen, bijvoorbeeld bij Kreativiteitscentrum Banderthof.

**JE MOET VEILIG ZIJN
EN JE VEILIG VOELEN**

6 #VEILIGEGEMEENTE

JE MAG ER ZIJN, JE MAG JEZELF ZIJN!

Iedereen moet zich veilig, gewenst en geaccepteerd voelen in onze gemeente, ongeacht geloof, geaardheid en uiterlijk: je mag er zijn, je mag jezelf zijn! Cijfers zeggen niet alles. De gemelde misdaad in Echt-Susteren is het afgelopen decennium flink gedaald - maar stijgt recent weer. Gelukkig beschikt de gemeente over een basisteam Politie zodat relatief snel op meldingen kan worden gereageerd. Misdaadcijfers vertellen echter niet of mensen zich ook veilig voelen.

Veiligheid hangt sterk samen met leefbaarheid en sociaal contact. Asociaal weggedrag, vernielingen, onveilige gevoelens bij leden van de LHBTIQ+ gemeenschap vind je nauwelijks terug in de cijfers. Ook is meer begrip nodig voor jongeren die zowel dader als slachtoffer kunnen zijn.

WAT GAAN WE DOEN?

1. Focusgroepen starten met de LHBTIQ+ gemeenschap en inwoners met een fysieke beperking.
2. Inspraak van jongeren organiseren.
3. De spaarpaal introduceren, waarmee rustig rijden juist geld oplevert, als alternatief voor de flitspaal.
4. Ontmoedigen om basisschool leerlingen met de auto te brengen & halen.
5. Waar nodig verlichting van voet- & fietspaden verbeteren.
6. 365 dagen per jaar hangt de regenboogvlag buiten, aan een extra vlaggenmast, om openlijk diversiteit te vieren.
7. Verbod op afsteken consumentenvuurwerk, behoudens categorie F1 (kindervuurwerk). De gemeente onderzoekt alternatieven op centrale plaatsen.
8. Voorlichting op recreatief gebruik van lachgas.

MENSELIJK

EERLIJK

DUURZAAM

STEM

GROENLINKS